

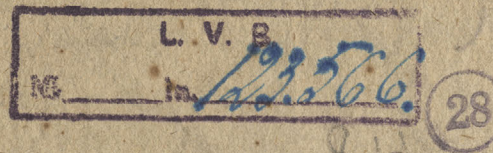
stipri zaur eet. Winnam ik weerenel-stunda jeb wehl beesaki par pufstohpu
fitti un schidri suhdi noet, un pascha laikā tam rihkstischana un wem-
mas nahk. Zwehmums, tā kā krehsla-darbi irr uhdenaini, pabalti un ar gluh-
dahn famaisiti. Jau stimmam grubti nahk, dwaachu wilkt. Wehdera man-
na karstumu un sahpes; arween jarwemm, arween speesch us krehslu eet. Tad
arri stipras slahpes zekahs. Slimmais arween jo wahisch paleef, gal-
wa sah, azis farkanums rohnahs, waigs, kā wezzam zilwekam fakriht, jau
sahf gihbt, pulkstenu pee rohkas un plahnumos wairs ne warr
manniht; kahjas un rohkas tohp aufstas, un drihs wiffa mee-
fa aufsta paleef. Nu sah rohkas un kahjas stipri sahpeht, un krampjōs
raustitees; schi raustischana drihs wiffu meefu aisnemm. Lohpas mettahs sil-
las, ahda faruhk, stinni wahrstahs, no bailehm stenn un waida, un tik ne
ismiffahs. Pamasam meefa fastingst, dwaachas-wilkschana grubti nahk, patti
dwascha aufsta, un zilweks jau mirronam lihdsigs. Schinni pehdigā laikā tee
nabbagi stinni meerigi un kluffi paleef, waigā un pantōs sillumi rohnahs, un
pehz gallā nahwe nahk bes kā stimmais to jehgtu jeb apsinnotahs.

Redseet, tahda schi breefniga sehrga. Gan schihs isteiktas sihmes ne wiffur
un ne arween lohpa rohnahs, bet kur jau stipra zaur-eeschana ar wehdera sahpehm
un trohkfni, kur rihkstischana un wemmas, kur pulkstens ne juhtams un panti
aufsti paleef, kur pehzgallā krampi un raustischanas, tur teescham warr tizzeht, kā
sehrga klahrtu. No sahlschanas lihds gallam brihscham ne dauds stundas aiseet, ja
dauds, tad stinni weffelu deenu, un itt retti diwi woi trihs deenas zeesch. Tik-
kai no pirma galla, eekam meefa aufsta mettahs, un tee krampi useet, warr
lihdsieht un glahbt, tapehz ikweenam buhs lohti steigtees dakteru aizinahst un
dabbuht. Lihds kamehr dakters atnahk, buhs to bruhkht, kas irr mahzihts
tappis (Nr. 1. treschā pantā) un tad lai ikweens drohfschi zerre, kā Deewōs
winnu tapatt isglahbs, kā winsch dawfseem patihdsejis irr, kas us winnu pa-
laudamees, tahm dohtahm mahzibahm klausijuschu un tahs pasireegtas sahles
dschrschi.

(S. W.)

Kurfemmes Zivil-Gubernectis:
S. von Brevern.

Vahrtulkohts no D. Kr. Wr. v. d. Launik,
Grohbines mahzitaja un prawestja.

U s f a u f f h a n a.

Mihli Latweeschil!

No Ahfijas zeldamees, grubta, nedfirdeta sehrga Kreewu-walsts austruma-
puffe eewilksfees, un jau gan drihs lihds. Mos kawa, scho wezzu galwas-pil-
fatu kluisi. Schi sehrga, kas itim ahtri pehz sahlschanas beidsahs, un ne
retti jo weffelus, un wiffstiprakus laudis ihfā brihdi aisnemm, lohti lippiga
rahdahs; jo lihds schim ta wiffuwairak tur raddusees, kur leelzelli no Ahfijas
us Kreewu-semmi eet, jeb kur leel-uppes tekk un zaur teem andelmannem
(kohpmannem) kas pa scheem zelleem schurp un turp staiga, woi par schahm
uppehm brauz, no weenas weetas us ohtru nesta tappusi. Winnās tablejās
Kreewu-semmes puffes dauds laudis apmiruschu, jo schi sehrga tik neganta,
kā laudim peepeschi jamirst, ja peederigs paligs ne tohp ahtri meklehts, un pee
laika atnestis. Bet paldeewōs Deewam, kur gudris un ahtris glahbschanas-pa-
dohms, tur schi sehrga arri daudsreis aisdsemama. Mufhu Augstais Kei-
sars un Kungs, sawā schehlastibas-prahā nodohmajis, wiffās sawas
walsts semmēs, kur schi sehrga laudis kauj, par pareisu un taisnu palihdsibu
gahdaht, tahs puffes, kas wehl neaistiktas stahw, no lipschanas pasargahst,
un scho mehri ar Deewa paligu pawiffam isnihzinahst. Tapehz winsch ne ween
sawu augstu runnas-kungu, jeb Ministeri Sakrewski wahrda tur nostellejis,
kur taggad laudis sehrg, lai glahbtu un gahdatu, zil spehdams, bet arri Patš
Keisars ne ko nebehdadams us Moskawu nobrauzis, lai sawus dahrgus pa-
walstneekus zaur schahdu drohfschibas prahtu, us nstizibū un Deewu-pakauscham
stiprinahtu un ar paschahm azim redsetu, woi arri par kauschu glahbscham
wifs tas noteek, ko winsch sawā schehlsirdiba pawehlejis irr.

No ta peemineta zeeniga Ministera kunga irr weena pamahziba us
wiffem Kreewu-walsts eemahneekem isgahjusi, kurrā tohp rahdihts, kā schi
jauwa sehrga, ko

Kolera jeb Indijas weimnu-wehdera-kaitē

fauz, zekahs, kā no tahs jaglahbjahs, un kas ar apfiruscheem jadarra lihds
kamehr dakters atsteidsahs. No schihs pamahzibas Zums, mihli Latweeschil,
tas tohp schē sluddinahts, kas arri Zums derrigs sinnaht, lai Zuh no leekahm
bailehm pasargati, tomehr saprastut, kā tas ar scho stimmibu irraid. Dsirdeet
nu

Pirman kabrtan: Zaur ko ta sehrga zekahs un wairojahs.

- 1) Kad pehz siltahm deenahm aufstas un miglainas naktis nahk.
- 2) Kad tahdas leetas ehd un dserr, kas ne lehti paneffamas, jeb kas drihs
faruhkst, kā: meddus-allus, allus, patalkas, peens, wezz-tappuschas
sahltas siwis, ne-eeenahkuschu, schahbi ahboki un kohku augli un sehnes.
- 3) Kad par leeku ehd woi dserr.
- 4) Kad leijās, purwainās weetas mahjo.
- 5) Kad sawu meefu skaidru ne turr.
- 6) Kad plihste un meefas kahribas ne walda.
- 7) Kad pahrlieku puhledamees sawu meefas spehku wahrdama.
- 8) Kad woi par dauds noskumst, woi prahā nemeeribu, bailibu jeb dusmas
ne walda.

Klaufaites Dhtran Fahrta, fa warr aiskaweht, lai schi fehrge neisplattahs.

- 1) Kad kahda muishä, zeemä, sehta, frohgä, jeb kautkur zilweks ar scho Kolera-fehrge apfirgt, tad tahda muishä, woi sehta tuhliht irr ja ap-wakta, ta ka no tahdas weetas neweens zilweks arri nekahdas leetas woi mantas, woi lohpi jaislisch, kas papreefsch ne buhtu kwehpinati un schihstitti; ka tahdat schihstischana janooteef, tas tikkai tad taps paweh-lehts un mahzihts, ja, lai Deews pafarga! ta fehrge arri Kursemmes rohbeschös eelauftees gribbetu.
- 2) Neweenam nebuhs laukä, appaksch debbes gulleht. Bes apgehrba mug-gurä un bes apaltahm kahjahm ne buhs nakti pa lauku staigast, wifswairak tad ne, kad patlabban no gultas zehlees, woi isgullejis.
- 3) Neweenam ne buhs nozeptus dahrsu-fohku augtus un fehnes ehst; nedf arri fshabu peenu un putru, aukstu fshabu beefchu suppi (butschwingu) strehbt, nedf arri fahlitas siwis baudiht. Lai no Deewa puffes neweens nepeedserrahs. Tomehr ne tohp aiskeegts rihtä kahdu glahsiti brandwihna dsert, woi kahdu fehmeles un kaddegu ohgu-fchnapfi nemt.
- 4) Lai ikweens fargahs ar ehdeni peerihtees, wifswairak wakkara-maltite.
- 5) Sweedri newaid aiskawejami, jo tas labbi, kad meesa no sweedreem pamilla irr. Gauschi labbi kad ikweens us plikku meesu kahdu plattu weh-dera johstu no wadmallas neffatu.
- 6) Kad effat pirti pehruschees, tad ne eita tuhliht laukä, neapleijetees arri ar aukstu uhdeni. No pirts iseedami, apgehrbjetees papreefschu, ap-auneet kahjas, un nedserreet aukstu uhdeni, jo kas zittä laikä itt neko ne kaisch, tas fehrge-laikä naw darrams.
- 7) Usteijeet wehrdoschu uhdeni us trahsu-mehtrahm, kummelineem, salwiju, melissu un zittahm smarschu sahlehni un dsereet to.
- 8) Bruzzinajeet sawu meesu rihtä un wakkara ar silditahm drahnahm, un ja tas warr buht, masgajeet to ar siltu ettiki.
- 9) Lai juhfu istabas stahw kohschi faufas un fskaidras, ne kurrinajeet pahr-leeku, bet gahdajeet, ka arween pasiltas irr.
- 10) Sargajeetees no leekas bailibas, no firds-nemeera. Paleejeet kluffi fa-wä prahtä, pakaujeetees us Deewu, peelsuhdseet to, un tizzait, ka juhfu schehligs Keisars gahdahs, zil ween spehs un sinnahs.

Mahzaites Drefchan Fahrta: Ko buhs nemt un darriht, kad ta fehrge atnahkufi.

- 1) Dik lihds ka mannihts tohp, ka fehrge klacht irr (jo winnas sihmes pehz taps aprastitas) dakters jamelle; kur dakters naw, balbeers, un flim-mam us weetu ahdere jalaisch. Tad winnam jadserr tas siltas fahlu uhdens, kas papreefsch, Dr. 7 mahzihts; wissa meesa, wifswairak meesas dohbumi ar Kampara-jeb Salmijaka-spihritu ja-apmasga, woi ar tahdu brandwihnu, kas us turku-pipperi woi sinnepu stahwejis, jeb arri ar deggotu woi terpentin-ehji. Us mahgu, woi kungu weeta jausleek silti pelni, siltas drabbenes, woi aufas, un ja to newaid, tad laffkatas wehrdoschä uhdeni jaemehr, un tik karstas jausleek, ka flimmais ween zeest warr. Kas wehl waijadfigs buhs, to mahzihts dakteri, un to muishas dabhuhs.
- 2) Slimmi laudis tahdas weetas janes un jaturr, kas augsti stahw un faufas irr.

- 3) Laudim ne buhs ne frohgös, ne dsihres, ne gohdös, un itt nekur pulkä fa-nahkt, un fapseeetes.
- 4) Istabas ikdeenas jafwehpina ar ettiki. Lohgi daudstreif ja-atdarra, wifswairak tur, kur jau flimmi gull.
- 5) Rihta-puffe lai neweens ar tukfchu firdi ne iseet, un ittin labbi kad to siltu teh-uhdeni dserr kas Num. 7 rahdihts irr.
- 6) Tä ka fehrge jebkur rahdahs, tad muishä, pee leelas strahpes, tuhliht sinna jadohd. Pagastis tad irr jadalla, un katris nodallijums sawu ihpafchu usraugu dabbu. Tam buhs allasch sinnah, kas tannis mah-jas noteef, kas tam peedallitas irr, un labbi wehra nemt, ka laudim klahjahs, ka turras, ko ehb, woi scheem likkumeem paklausa, un ja kahds flims paleef, tam buhs aschu sinnu muishä doht, lai warretu pehz dakteru fuhtit.
- 7) Mirruschi, kas rohnahs, dsittas bedres rohkami, un, ja tas warr buht, ar dsihwu falki apberrami.
- 8) Pee behrehm ne buhs gohdus turreht, un tik teem wifswaijadfigeem laudim buhs brihw buht, behres eet.
- 9) Kamehr fehrge kahjas, nebuhs dauds dsert, nedf sawas shahpes pawiffam dsiffinaht.
- 10) Tee, kas atlabbojahs, daudstreif stipri kahro ehst. Tahdeem ne buhs dauds us reisi doht, lai arri gribbetu. Jo tee, kas par dauds ehb, drihs atkal flimmiba atkriht.

Kad juhs, miht lautini, to wifswaijadfigeem usmannigi laffijufchi un gudra silna eenehmufchi, tad jums peeklahjahs, ka prahta-laudim, kohschi un ahtri wisseem likkumeem paklaufiht, ko gubernementa-waldischana, un zittas teefas islaidihs. Tä ween meh wifswaijadfigeem us Deewu zerret, ka winsch scho fehrge no muhsu tehwi-jemmites nodraudehs, un ka meh wesseli paliffim. Bet ja Deewa prahts buhtu, ka mums scho assu rihtsi arri buhs zeest, tad zaur to ween nelaimi isbehgim, kad to wifswaijadfigeem, kas mahzihts un noteikts tohp. Muhsu Wifswaijadfigeem semmes-tehws irr sawa gudribä pawehlejis, lai wifswaijadfigeem Gubernementa: un aprinku-pilfatös Komiteetes eezeltu, no augsteem un gudreem kungeem, lai tee wifswaijadfigeem apgahdatu, kas schinni laikä derrigs buhtu, scho fehrge no muhsu rohbescheem aisdihst, un ja nahktu, teem fastimmu-scheem laudim paligu sneegt. Lai schis paligs mums netruhktu, tad muhsu leelais Keisars irr pawehlejis, wifswaijadfigeem, kur ween schi fehrge rahditohs, dakterus, balbeerus, apreekerus ar Krohna sahlehni noraidiht, un nabbageem laudim bes nekahdas makfas palihdseht un sahles doht.

Mahzaites nu arri Zettortan Fahrta, to Kolera-fehrge pasiht.

Schi fehrge zeeni zilwekeem pee pilnas wesselibas un peepefschi uskriht, tomehr dachureis kahdas sihmes rahdahs, pee kurrahm warr pasiht, ka winna nahks. Winna drihsaki taifahs pee wahrgulischeem, wahjeem, flimmigeem, silti apgehrbteem zilwekeem, pee dschrejeem un schuhpahm, pee tahdeem kas ar fshabeem woi taukeem ehdeeneem peerihjahs, un pee liddeligeem kahrunneekem, kas sawu meesas-spehkus grehkos patehra. Paschu fehrge ta warr pasiht: Zilweks, jo wessels bijis, peepefschi few flimmi juht. Waigs paleef bahls, firds sahlt pufsteh, winnam brihscham siltis, brihscham aukts, winsch auktus sweedrus fwihst, nabbas weeta sahlt fahpeht, un wehdera tam wihfigs brahschanas-trohknis. Drihs jau kahro atstaigatees, un ne ilgi, tad tam